

Miljö- och energidepartementet
103 33 Stockholm

YTTRANDE

Datum: 2016-06-09
Vårt diarienummer: 1.2-2016-00151

Delbetänkandet SOU2016:21 Ett klimatpolitiskt ramverk för Sverige (dnr M2016/00703/KI)

Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Formas har uppmanats att yttra sig över rubricerat ärende.

Sammanfattning

Formas tycker att det är positivt att miljömålsberedningen har föreslagit ett ambitiöst mål för Sveriges utsläpp av växthusgaser samt att beredningen understryker att Sverige ska fortsätta vara en internationell förebild i sina satsningar och åtaganden inom klimatområdet.

Formas ser det som självklart att den politik som förs i syfte att minska Sveriges utsläpp av växthusgaser ska vara forsknings- och kunskapsbaserad.

- Formas menar att det behövs en samlad analys av alla politikområdets effekter på Sveriges utsläpp av växthusgaser, bland annat för att tydliggöra målkonflikter och behov av prioriteringar.
- Formas anser att hur det föreslagna rådets tvärvetenskapliga expertroll förhåller sig till andra råd och myndigheter är oklar och behöver förtydligas.
- Formas tycker att det är viktigt att en svensk klimatlag utformas med tydligt satta ambitiösa mål, men att det också ges möjlighet att förändra målen i enlighet med forskningsrön, teknisk utveckling och omvärldshändelser.
- Formas saknar också en fullständig genomlysning av alla sidor av de föreslagna klimatmålen, inklusive vilka samhällsekonomiska effekter de kommer att få.

Den globala klimatutmaningen och Sveriges ansvar

Klimatförändringarna är en av våra absolut viktigaste samhällsutmaningar där vi måste hantera både de effekter vi ser i dag och hindra den utveckling som dagens utsläpp av växthusgaser håller på att orsaka. Formas är positiv till miljömålsberedningens slutsats att Sverige ska fortsätta vara en internationell förebild inom klimatområdet genom både sitt nationella klimatarbete och i internationella satsningar och åtaganden inom klimatområdet.

Formas saknar en mer grundlig analys av de samhällsekonomiska effekterna av de föreslagna klimatmålen. Formas anser att den samhällsomvandling som netto-noll-utsläpp av växthusgaser innebär, med omfattande strukturella förändringar inom allt från stora samhällssektorer som livsmedel, transport och tillverkning till den enskildes livsvillkor, måste genomlysas mer grundligt. En ekonomiskt, socialt och ekologiskt långsiktigt hållbar nationell klimatpolitik behöver inkludera de samhällsekonomiska effekter som det utsatta klimatmålen kommer att innebära.

Slå fast ett långsiktigt mål till 2045

Formas tycker att det är positivt att miljömålsberedningen har enats om ett ambitiöst mål för Sveriges utsläpp av växthusgaser. Dock ser Formas att det är viktigt att målen kan revideras i enlighet med forskningsrön, teknisk utveckling och omvärldshändelser.

Inrätta ett klimatpolitiskt råd

Formas efterlyser ett klagörande av rollen det klimatpolitiska råd som beredningen föreslår skulle ha i förhållande till andra råd och myndigheter. Den politik som förs i syfte att minska Sveriges utsläpp av växthusgaser ska självklart vara forsknings- och kunskapsbaserad. Därtill behövs en samlad analys av alla politikområdens effekter på Sveriges utsläpp av växthusgaser, bland annat för att tydliggöra målkonflikter och behov av prioriteringar. Men hur det föreslagna rådets tvärvetenskapliga expertroll förhåller sig till andra råd och myndigheter i dessa frågor behöver närmare preciseras.

Lagreglera delar av ramverket

Som beredningen poängterar så innebär prognoser 30 år in i framtiden alltid osäkerheter. Det är viktigt att en svensk klimatlag utformas med tydligt satta ambitiösa mål, men som också ger möjlighet att justera målen i enlighet med den senaste forskningen, teknisk utveckling och omvärldshändelser.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Ingrid Petersson efter föredragning av forskningssekreterare Lisa Granelli.

Ingrid Petersson (beslutande)

Lisa Granelli (föredragande)